

Nr 18.

Av herr **Jonsson** i Gumboda, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående revision av gällande resereglemente.

Då under närmast stundande tider statskassan torde komma att betungas av mer än vanliga utgifter i följd varav ständigt nya skatteobjekt måste uppsökas, framträder osökt den tanken, om ej besparingar på något sätt kunna iakttagas i de nu utgående utgifterna, vilka besparingar säkerligen skulle vara behöfliga och kunna användas för andra statsändamål. Med tanken fäst på detta har jag funnit, att enligt kungl. resereglementet av den 13 december 1907 »till efterrättelse vid beräkning av resekostnads- och traktamentsersättning för extra för rättningar» en hel del besparingar skulle kunna göras. I detta resereglemente bestämmes för de tre första klasserna att vid resa med ångfartyg den resande har rättighet debitera avgift för två hyttplatser och jämväl vid resa med skjuts rättighet att debitera skjutslega för två hästar. Denna sistnämnda rättighet tillkommer även resande tillhörande fjärde klassen.

Huru en resande på ångfartyg samtidigt kan behöva använda sig av två hyttplatser, har jag svårt att fatta. Mera tänkbart är att en resande kan använda två hästar vid resa med skjuts. I de trakter av landet, såsom mellersta och södra Sverige, där vanligen tvänne hästar användas för allt slags körning, får man finna sig i saken. Dessa landsdelar äro ju i övrigt så rikt försedda med järnvägsförbindelser att resa med skjuts sällan och jämförelsevis på endast korta sträckor torde förekomma.

Annorlunda ter sig förhållandena i Norrland med dess ringa järnvägsförbindelser i förhållande till de stora avstånden. Där är för övrigt bruket att åka efter två hästar under sommaren ytterst sällsynt samt så gott som omöjligt under vintern, enär den djupa snön på vägarna

Bihang till riksdagens protokoll 1915. 4 saml. 7 häft. (Nr 18—19.)

lägger hinder därför. Där spelar denna bestämmelse »skjuts för två hästar» en stor roll i fråga om utgifterna och skall jag här nedan anföra några exempel, som visa, vartill bestämmelserna i fråga kunna leda.

År 1910 utsände hushållningssällskapet i Västerbottens län en nämnd, bestående av två personer, för att utdela ett statens pänningpris å 1,020 kronor till premiering av det mindre jordbruket inom nämnda län och jämväl förmedla odlingslån till cirka samma belopp. Denna nämnds resekostnader uppgingo till något över två tusen kronor, enär ledamöterna i nämnden hade rättighet resa efter »gällande rese-reglemente».

I tidningen »Norra Västerbotten» stod följande uppgift införd: »När staten betalar...» »För att verkställa avsyning å ett arbete, som dragit en kostnad av cirka 2,000 kronor i Vistån inom norra delen av Arvidsjaur hade förordnats:

1:o) en kapten i väg- och vattenbyggnadskåren från Luleå; 2:o) en överjägmästare från Skellefteå; 3:o) revirförvaltaren; 4:o) en godesman från övre delen av Råneå socken och 5:o) kronojägaren inom bevakningsdistriktet.

Kostnaden för synen drog en 7 å 800 kronor, och således ett belopp, som icke mycket understiger halva arbetskostnaden. Fallet är typiskt för hur det misshushållas med statens pengar här i landet i vissa avseenden.»

Jag förbigår de kännbara kostnader denna bestämmelse »skjuts-lega för två hästar» åstadkommer för den enskilde vid lantmäteriförrättningar, syner och dylikt för att i stället påpeka de orimliga resekostnader, som utgå för nämnder där 3, 4 å 6 personer resa för samma ändamål. Gällande skjutsstadga bestämmer, att två personer äga rätt åka efter en häst och således finns det möjlighet för medlemmar av dessa nämnder att resa mycket billigt. Således hava t. ex. sex personer möjlighet resa tillsammans efter tre hästar, under det staten blir debiterad för tolv, förutom åkdonspengar 75 öre å 1 krona pr mil samt 1 krona ersättning för var gång omflyttning av medföljande reseffekter förekommer.

Dessutom vidlåder nu gällande resereglemente en väsentlig brist därutinnan att ingen bestämmelse finnes intagen för skjuts med automobil. En annan omständighet, som ej bör förbises är att nuvarande resereglemente ofta sätter vederbörandes hederlighet på hårda prov, enär den längsta väg de kunna använda vid en förrättning medför största ekonomiska fördel och därför händer det nog att nämnder med flera förrättningsställen resa i olika riktningar för att få tillfälle debitera

största möjliga väglängd. Härom vittnar K. B. i Västerbottens län skrivelse december 1914. (Se bil.)

Många fall, förutom dem jag påpekat, förefinnas, där ett nedbringande av statens utgifter till avsevärda belopp kunde åstadkommas genom den ändring i kungl. resereglementet, som här åsyftas, nämligen: att endast ersättning för verkliga resekostnader finge utgå.

Jag inser mycket väl, att detta kommer att möta största motstånd därför att dessa extra inkomster givit anledning till att de, som komma i åtnjutande av desamma, höjt sina levnadsvanor därefter. Jag kan dock ej underlåta framhålla, att när staten kräver skatt av den fattiga arbetaren, då han behöver bröd för sitt oundgängliga levnadsbehov, när den kräver skatt av den driftige, men obemedlade affärs- och industrimannen, då han behöver låna pengar till sin rörelse, synes det icke fullt rättvist, att samma stat skall till bättre avlönade ämbets- och tjänstemän vid extra förrättningar, som beröra deras tjänsteåligganden, förutom ett högt dagtraktamente betala reseersättning utöver den verkliga, och således bereda dessa bättre lottade i samhället en extra inkomst utöver deras i många fall redan förut betydliga löneförmåner.

Av denna anledning vågar jag föreslå,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om revision av gällande resereglemente.

Stockholm den 21 januari 1915.

Olof Jonsson.

Bilaga.

Ur tidningen Umebladet för den 5 december 1914.

Kostnaderna för inskrivningarna kunna nedbringas.

Konungens bhde anser att antalet rese- och förrättningsdagar kan minskas.

Befälhavaren för Västerbottens inskrivningsområde har den 2 dennes till Kon:s bhde insänt förslag till tider och ställen för inskrivningsförrättningarna inom inskrivningsområdet för år 1915.

Med anledning av detta förslag har Kon:s bhde till inskrivningsområdesbefälhavaren avsänt följande skrivelse:

»Kon:s bfhde har under de senaste åren icke kunnat undgå att iakttaga, att ifrågavarande förslag icke alltid synts vara upprättade på det sätt, som bäst överensstämde med kravet på sträng sparsamhet med statens medel och särskilt förefaller det egendomligt, att det antal dagar, som åtgår för förrättningarna, ökats år från år, utan att, såvitt känt är, någon så betydande ökning i antalet inskrivningsskyldige förekommit, att densamma kunnat motivera ökning av förrättnings- och resedagarnes antal.

I det föreliggande förslaget har exempelvis för Umeå södra rullföringsområde den första förrättningen utsatts till en lördag. Detta måste uppenbarligen medföra, att ett dagtraktamente i onödan kommer att utgå för den därpå följande söndagen. Icke heller kan det vara lämpligt att låta inskrivningsnämnden resa från Säfvar till Östra Backen och sedan tillbaka till Holmsund samt ännu mindre att förlägga inskrivningsförrättningen för sjörrullföringsområdet mellan de bägge förrättningsdagarna i Östra Backen, allt med onödig kostnad för statsverket.

Då det är bekant, att inskrivningsförrättningarna i regel ej taga mer än 3 à 4 timmar, ofta mindre tid samt endast i sällsynta undantagsfall mer än 5 timmar, torde man ock vara berättigad förutsätta, att nämnden efter en förrättning skall kunna förfoga sig några mil till nästa förrättningsställe, utan att härför särskild resdag i regel skall behöva tagas i anspråk.

Kon:s bfhde får därför anhålla, att Ni med ledning av de sålunda gjorda uttalandena behagade upprätta nytt förslag till tider och ställen för inskrivningsförrättningarna samt därmed hit inkomma.

För Umeå södra rullföringsområde har Kon:s bfhde låtit förslagsvis upprätta ny plan, under hemställan, att Ni ville taga i övervägande, i vad mån densamma kan tillämpas för 1915 års inskrivningsförrättningar inom rullföringsområdet och en besparing av 6 resedagar därmed åstadkommas till fromma för statsverket, vartill kommer minskningen i resekostnader.»
